

U.G./P.G. ENTRANCE EXAMINATION, APRIL 2021

SANSKRIT

Time : Two Hours

Maximum : 100 Marks

I. Answer all questions :

(1-25) Choose the correct answer from the *four* given in brackets :

कोष्ठात् चतुर्षु समुचितमुत्तरमादाय लिखत । सर्वे प्रश्ने समाधेयाः ।

1 शक्तिम् अनतिक्रम्य - यथाशक्ति - अत्र समासः कः ?

(A) ढ्ढः

(B) तत्पुरुषः

(C) बहुव्रीहिः

(D) अव्ययीभावः

2 या सृष्टिः स्रष्टुराद्या वहति विधिहुतं या हवर्या च होत्री । अत्र वृत्तं किम् ?

(A) मालिनी

(B) वसन्ततिलकम्

(C) स्रग्धरा

(D) शिखरिणी

3 दर्भाङ्कुरेण चरण क्षत इत्यकाण्डे । अत्र वृत्तं किम् ।

(A) रथोद्धता

(B) मालिनी

(C) वंशस्थम्

(D) वसन्ततिलकम्

4 वृत्तशास्त्रे सर्वलघुगणस्य संज्ञा का ?

(A) नगणम्

(B) भगणम्

(C) मगणम्

(D) सगणम्

5 साधयावस्तावत् । अत्र साधयावः इति पदस्य अर्थः कः ?

(A) आलपावः

(B) लिखावः

(C) गच्छावः

(D) पठावः

Turn over

6 उपदेशे अन्त्यस्य हलः इत्संज्ञाविधायां कः कः ?

- (A) उच्चैरुदात्तः
- (B) समाहारः स्वरितः
- (C) हलन्त्यम्
- (D) शेषो ध्यसखि

7 सुधी + उपास्य—सन्धतः ।

- (A) सुधीयुपास्यः
- (B) सुध्युपास्यः
- (C) सुधेरुपास्यः
- (D) सध्युपास्यः

8 तत् + टीका - सन्धतः ।

- (A) तत्तीका
- (B) तट्टकः
- (C) तट्टीका
- (D) तटीका

9 एतेषु वद्धिसंज्ञकः वर्णः कः ?

- (A) अ
- (B) ई
- (C) ए
- (D) ऋ

10 माहेश्वरसूत्रेषु द्विवारमुक्तः वर्णः कः ?

- (A) ल
- (B) र
- (C) अ
- (D) ह

11 पूर्यत :- _____ तत्कालस्य ।

- (A) मात्रा
- (B) तपरः
- (C) विभाषा
- (D) बहुलम्

12 उप + एति । सन्धत्त

- (A) उपेति
- (B) उपैति
- (C) उपाति
- (D) उपोति

13 पूर्यत-पात्रत्वाद् _____ आप्नोति ।

- (A) धनम्
- (B) पात्रताम्
- (C) विद्याम्
- (D) नयम्

14 पूर्यत :- _____ अपि साहित्यं सरस्वत्याः स्तनद्वयम् ।

- (A) संगीतम्
- (B) वीणा
- (C) विद्या
- (D) वाक्

Turn over

15 सत् + चित् । सन्धत् ।

- (A) सत्त्वित्
- (B) सत्तित्
- (C) सत्त्वित्
- (D) सद्चित्

16 रामः + तत्र । सन्धत् ।

- (A) रामो तत्र
- (B) रामस्तत्र
- (C) रामः स्तत्र
- (D) रामोत्र

17 उपमानोपमेययोः बिम्बप्रतिबिम्बत्वे कः अलङ्कारः ?

- (A) दृष्टान्तः
- (B) दीपकम्
- (C) यमकम्
- (D) उपमा

18 स्वधर्मनिह्वे अन्यधर्मारोपः कस्मिन्नलङ्कारे सम्भवति ?

- (A) अपहृतौ
- (B) निदर्शनायाम्
- (C) उत्प्रेक्षायाम्
- (D) रूपके

19 उक्तिः ————— स्यात् सामान्यविशेषयोः । अलङ्कारः कः ?

- (A) उत्प्रेक्षा
- (B) अतिशयोक्तिः
- (C) अर्थान्तरन्यासः
- (D) दृष्टान्तः

- 20 वदन्ति वप्यविप्यानां धर्मैक्यं ————— बुधाः ।
 (A) अनन्वयः (B) व्यतिरेकः
 (C) दीपकम् (D) रूपकम्
- 21 न्यायमते गुणानां कति भेदाः सन्ति ?
 (A) षट् (B) पञ्च
 (C) सप्त (D) चतुर्विंशति
- 22 वाचस्पतिमिश्रकृतः ग्रन्थः कः ?
 (A) सांख्यसूत्रम्
 (B) सांख्यकारिका
 (C) सांख्यप्रवचनभाष्यम्
 (D) सांख्यतत्त्वकौमुदी
- 23 कुवलयानन्दस्य कर्ता कः ?
 (A) मम्मटः (B) विश्वनाथः
 (C) अप्पय्यदीक्षितः (D) भामहः
- 24 मीमांसासूत्राणां कर्ता कः ?
 (A) शङ्करः
 (B) जैमिनिः
 (C) बादरायणः
 (D) गौतमः
- 25 अभिज्ञानशाकुन्तले कति अङ्काः सन्ति ?
 (A) पञ्च (B) सप्त
 (C) षट् (D) दश

(25 × 2 = 50 marks)

Turn over

II. Write short notes on any *five* :

पञ्च अधिकृत्य लघुटिप्पणीः लिखत :

- 26 भवभूतिः ।
- 27 माघः ।
- 28 पञ्चतन्त्रम् ।
- 29 स्वप्नवासवदत्तम् ।
- 30 शङ्कराचार्यः ।
- 31 कुमारसंभवः ।
- 32 नारायणभट्टः ।
- 33 काव्यभेदाः ।

(5 × 6 = 30 marks)

III. Translate any *two* into regional language *or* into English :

प्रादेशिकभाषायां आङ्गलभाषायां वा द्वे अनुवदत :

- 34 यौवनं धनसम्पत्तिः प्रभुत्वमविवेकिता ।
एकैकमप्यनर्थाय किमु तत्र चतुष्टयम् ॥
- 35 धर्मक्षेत्रे करुक्षेत्रे समवेताः युयुत्सवः ।
मामकाः पाण्डवाश्चैव किमकुर्वत सञ्जया ॥
- 36 यावत्स्थास्यन्ति गिरयः सरितश्च महीतले ।
तावद्भामायणकथा लोकेऽस्मिन् प्रचरिष्यति ॥
- 37 प्रारभ्यते न खलु विध्वन्भयेन नीचैः प्रारभ्य विध्वन्विहता विरमन्ति मध्याः ।
विध्वनैः पुनः पुनरपि प्रतिहन्यमानाः प्रारब्धमुत्तमगुणाः न परित्यजन्ति ॥

(2 × 10 = 20 marks)